

Kršćanska biblioteka

www.monfortanci.com

OBRAĆENJE

OBRAĆENJE

Naslov izvornika: Spreobrnjenje, Matjaž Puc
Prijevod: Olga Princ
S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara

OBRAĆENJE

Predgovor pisca:

Ne zaustavi se poradi ovog naslova. Knjižica nije još jedna propovijed više o obraćenju. Ona pokazuje živ i krivudav put jednoga između tvoje braće, koji danas živi među nama. Možda će za tebe ovaj put biti neobičan, možda čak nevjerojatan ... Pisac ove knjižice misli da i sam ne bi vjerovao, kad se to ne bi dogodilo upravo njemu.

Možda upravo ti imaš iste sumnje koje je imao pisac ili o vjeri, ili o Crkvi, ili o svećenicima. Možda je i u tebi vrlo prisutna temeljna zapreka za prihvaćanje kršćanstva: samodostatnost. Imaš li prijatelje koji se bore s pitanjima o kojima govori ova knjižica? Ponudi im tu knjižicu! Želiš li što dobra učiniti bratu čovjeku? Ova će ti knjižica pomoći da dublje životno razmišljaš!

Ovu knjižicu posvećujem svojim sestrama i braći bez vjere, krštenima i nekrštenima.

«Ne zamjeri mi, jer me je sudbina
odvela drugim putem.
Nisam mogao drugačije.
Samo naoko prešao sam na drugu obalu,
No uistinu ostao sam tamo gdje bijah,
Tek svjestan postadoh svojih korijena.
Oni su isti kao i tvoji:
To je Vječno Svjetlo i Ljubav,
Ja i ti Jedno smo u Njoj ...»

1.

Zašto obraćenje? Kako je moguće da se netko u drugoj polovici dvadesetog stoljeća, u stoljeću napretka i rušenja tabua, odluči za kršćanstvo, za Krista? I može li se u ovom stoljeću, kad smo vjeru ograničili samo na privatno duševno doživljavanje, te smo joj u najboljem slučaju priznali samo polovicu postojanja – netko iskreno okrenuti k Bogu svom dušom i svim srcem? Osobito ako se to dogodilo čovjeku koji nije rastao u tradicionalnoj vjerskoj obitelji i nije imao vjerski odgoj te nikad nije susreo nekoga tko bi ga primjerom ili riječju poveo k vjeri?

Ako se već radi o obraćenju k Bogu, zašto baš obraćenje nauci Isusa Krista, zašto ne kojoj drugoj religiji, a ima ih na svijetu vrlo mnogo, zašto ne kakvoj pomodnoj istočnjačkoj sekti, zašto ne na islam ili na budizam? A ako već na kršćanstvo, zašto upravo u Katoličku crkvu? Ne miriše li to na srednji vijek, inkviziciju, samooptuživanje, zaostalost, zadrtnost, nazadnjaštvo, klerikalizam ili na slične negativne pojave?

Međutim ... upravo se to dogodilo, upravo se to događa i još će se događati. Reći ćete: zašto sam u to tako uvjeren? Vrlo jednostavno: meni se to dogodilo.

Vjera je velika, velika milost. Mi sami imamo u tome vrlo malo zasluga. Zato ne bih ni mogao reći zašto je upravo meni bilo poklonjeno toliko milosti – jer za njih nisam imao baš nikakve zasluge, još više, sigurno, bio sam mnogo manje vrijedan toga dara od mnogih, mnogih drugih boljih ljudi koji će možda cijeli život uzalud tražiti Istinu.

Vjera je velika milost i blago onima koji je primaju već od najnježnijih dana. Naučili su moliti, naučili su na neki odnos prema Bogu, pa iako je njihova vjera mnogo puta u opasnosti da postane mlaka i kolebljiva, ako se i udalje od Boga, u biti nikada ga neće moći zaboraviti. Čim ih život izda, odbaci, takvi će se ljudi vratiti kući, k Ocu u suzama i pokori, a s čvrstom spoznajom da će im biti oprošteno.

Drukčije je s onima koji Boga iz bilo kojih razloga nisu mogli upoznati, ni po slovu, a još manje po duhu. Kad naiđu tjeskobe, čini se da nema rješenja: samo plač i škr gutanje zubima. Krik u pomoć? Kamo? Bogu? Ali ja ga ne poznajem, a On ne poznaje mene ...

Zato nema obraćenja k Bogu ako nema vjere u Boga. Kako da se obratim nečemu što za nas uopće ne postoji?

Ali, jer je vjera milost, dar bez naših zasluga, ne možemo se obratiti u vjeri k Bogu po svojoj volji, iako bismo to tisuću puta htjeli i željeli. Vjeru daje On i samo On po svojoj volji.

Meni, nevrijednom, grešnom i vjere nedostojnom čovjeku bila je vjera darovana – samo radi njegova milosrđa i njegove Žrtve na križu, radi njegove vruće želje da nam pomogne, iako to ne zaslužujemo. Po mnogim događajima u mojem životu, naoko nevažnim, kao i po onima do krajnosti dramatičnima, Bog mi se približavao polako i strpljivo. Tisuću sam ga puta do krajnosti vrijeđao, pa ipak nije odustao ...

Teško je govoriti o svojem obraćenju i o životu svoje duše. Čovjek se osjeća razgolićen, i to ne samo pred dobronamjernima, nego i pred onima koji jedva čekaju da raznose pogreške. Gospodine, neka se vrši tvoja volja, pomози mi svojim Duhom da ova knjižica bude na pomirenje, a ne na sablazan.

I još te nešto molim: sačuvaj me od oholosti zbog izvanredne milosti koju mi poklanjaš, jer oholost je početak svih padova ...

«Zasluge naime ne smijemo mjeriti po tome koliko je netko imao viđenja ili utjeha ili ako je netko vješt u Svetom pismu, ili ako je netko više, nego po tome kako je netko utvrđen u istinskoj poniznosti, i pun Božje ljubavi, i ako uvijek traži samo Božju čast, ako sam sebe ništa ne cijeni i ako ga uistinu ponižava, te se više veseli ako ga drugi preziru i ponižavaju negoli ako ga časte.» (Toma Kempenac: Nasljeduj Krista, knjiga III, pogl. 7.)

2.

Istina je, djetinjstvo i mladost proživio sam ne poznavajući Boga, niti sam čuo za Isusa Krista i njegovo otkupiteljsko djelo. Kao i mnogi moji vršnjaci, odrastao sam u gradu nakon II. svjetskog rata. Bio sam koliko je bilo moguće normalno dijete, možda malo mirniji i marljiviji od drugih. Još dok sam bio malen, otac i majka su se rastali, zatim su ponovo ušli u brak svaki na svoj način. Vjerojatno sam zbog toga razdvojenost obitelji prihvatio kao nešto normalno i nije me to toliko pogodilo kao moje starije sestre i brata. Iako sam s bratom ostao kod majke i poočima, a sestre su se preselile k ocu, uvijek smo se posjećivali, pa smo i sada, iako prilično različiti po karakteru, prijatelji, te se istinski volimo, bar tako mislim.

Kod kuće nikad nismo molili. Do petnaeste – šesnaeste godine nikad nisam ušao u crkvu, pa i tada tek slučajno. Nisam znao da postoji vjeronauk i, ako sam nešto čuo o svećenicima, to nije bilo ništa dobro. Kad sam dozrijevao, više sam puta prisluškivao neke više filozofske razgovore o Bogu, koji bi obično započinjali i završavali ovako: «Kad bi Bog postojao ...», a malokad: «Ako Bog postoji ...»

Zapravo moram priznati da me ta pitanja nisu zanimala. Većina mojih vršnjaka i ja bili smo svim silama i svim žarom navezani na život, na događaje koji su se dešavali nama ili nekome drugome, na sanjarenje o moći, bogatstvu i na beskonačne razgovore s vršnjacima, na otkrivanje spolnosti, na simpatije prema djevojkama ... Koliko su stvari bile privlačnije i primamljivije od razgovora o Bogu! Bog je za mene, a vjerojatno i za većinu mojih vršnjaka bio toliko apstraktan i beživotan da nije bio vrijedan naših misli, a kamoli riječi.

Dobro se sjećam sata povijesti u IV. razredu gimnazije (dakle, imali smo već 18 godina), kad je suučenic upitao profesora, nakon njegova predavanja o negativnoj ulozi Crkve u povijesti: «Pa ipak, družte profesore, recite nam, kako je moguće da i danas u nas još ima tako glupih ljudi koji vjeruju? Kako je to moguće?»

Poput Pavla, koji je čuvao odjeću Stjepanovih krvnika, i ja sam se duboko slagao s pitanjem: «Kako je moguće?» Jadan je profesor pocrvenio, smeo se (na naše čuđenje) i nije znao odgovoriti. Još me sada peče kad se sjetim njegova nesretna lica i mucanja, koje začuđenim, iako su pošteno mislili, ali nevjernim učenicima nije moglo izreći: «Pogledajte, i ja sam onaj ...»

Tako je prolazio moj život. Bio sam veseljak, ako je trebalo, govorio sam i bestidno, već prema okolnostima. Već sam rano pokazao da znam pušiti i piti. Sigurno – to rade svi pravi muškarci, tako sam mislio.

Roditelji se nisu bitno miješali u moj život. Smetalo ih je i žalostilo samo to što nisam mnogo mario za školu; za razliku od braće i sestara, bio sam prilično nemaran i učenje mi nije mirisalo. A zašto da učim kad na svijetu ima mnogo zanimljivijih stvari? Vrlo rano upoznao sam dvostruki moral društva, da rado jedno govori i dijeli dobre savjete, a radi drukčije. Vjerojatno je to bio povod da roditelje i učitelje – kao najznačajnije predstavnike tog dvoličnog društva – ljutim i tjeram u zdvojnost, te sam na sve dobre savjete slegnuo ramenima i odgovarao: «Sve će biti dobro, čemu se toliko uznemirivati!»

Tako sam se provlačio kroz sve razrede, nešto svojom bistrinom, nešto srećom, a malo i zbog popustljivosti profesora, te je moja školska «putovnica» bila puna dovoljnih ocjena. Bilo mi je svejedno. Živio sam kao ptičica na grani, družio sam se sa svima i pri tome nisam birao način. Već u osamnaestoj godini činilo mi se potpuno normalno i «muški» ako sam se napio do iznemoglosti, naravno s društvom sebi sličnih. Da li ste se ikad zgražali gledajući pijane i bezobrazne mladiće koji urliču? Eto, i ja sam bio takav!

Pušio sam, pio sam, bestidno sam govorio, nisam poznavao stid prema svom tijelu, jer sve što sam radio «potajno» sam sa sobom, bilo je «normalno» kao bijeli dan. No, nešto me je mučilo: unatoč svim tako «očito muškim» značajkama, nisam imao mnogo uspjeha kod djevojaka. Tek mi je pri kraju osamnaeste godine to «uspjelo». Bio sam vrlo ponosan i od tada sam pucao od oholosti: Pogledajte mene, muškarca, kojemu više ništa nije nepoznato.

Pa ipak, to je bila zapravo mušica od jednog dana. Ostao je samo gorak okus i, uza sve moje «iskustvo», nijedna se djevojka nije htjela vezati uz mene. U biti bio sam još uvijek nezreli dječak koji se zaljubio u takve djevojke kojima se nije dopadao. Ružnu zavist prema prijateljima i znancima koji su u ljubavi imali više sreće od mene pokušavao sam zalijevati alkoholom, hvalisanjem i traženjem bilo kakvih, makar i ponižavajućih odnosa.

A Bog? Šteta, za mene ga nije bilo nigdje, iako sam mnogo puta uzdisao, škripao zubima, pa i plakao sam samo radi krivice koju sam osjećao zbog neuslišane ljubavi.

Bio sam već student, još vrlo mlad, ali poslije propijančene noći mnogo sam se puta probudio s nejasnim osjećajem da je nešto naopako, da mi život izmiče iz ruku, da sam u mračnoj rupi.

Tada sam katkad samome sebi obećao da ću se popraviti, da ću prestati pijančiti, da ću početi studirati i da ću pronaći djevojku koju ću voljeti i koja će voljeti mene. I to radi mene samoga, jer sam dobar, a ne zato što sam je uspio uplesti u mrežu mnogim lijepim riječima.

Uistinu susreo sam djevojku kakvu sam želio, marljivu, dobru, bistru, koja me je zavoljela, a i ja sam se «zatreskao».

Ipak, nikako nisam mogao postati «dobar momak», nisam se mogao poboljšati. Još sam se družio sa stalnim prijateljima s kojima sam bio gotovo nerazdruživ. Zajedno smo išli na pijanke, na izlete, sve smo si međusobno povjerali, ludovali smo i filozofirali, filozofirali. Bilo je mnogo smijeha, bockanja, primjedaba, bestidnog govorenja, također smo i pjesme recitali, održavali govore i razgovore. Zajedno smo istočili i pokoju suzu, jer je uvijek netko bio nesretno zaljubljen; uglavnom smo praznili litre i litrice, a zatim urlicali i pjevali ...

Ako kada razmišljam o tim godinama, moram se uvijek nasmiješiti, jer u nama nije bilo zlobe. Bili smo kao obijesna djeca koju su roditelji pustili na slobodu. Žurili smo livadom života misleći da nam je sve dopušteno. Brali smo cvijeće gdje smo htjeli. Ako koji cvijet nismo smjeli ubrati, počeli smo galamiti i vikati: to je ograničavanje slobode, gadost, društvo je puno tabua, moramo ih razbiti, jer je društvo lažljivo, dvolično, a mi se protivimo strukturama ... Nismo prihvaćali duhovno i fizičko nasilje, a zaboravljali smo da i mi stvaramo «duhovno» nasilje.

Bilo je sigurno da takvi nismo bili sposobni za zdrav erotski odnos; zbog toga je nakon svake «sretne» ljubavi prije ili kasnije slijedio neizbježan završetak. Tako se dogodilo i meni s mojom djevojkom. Što sam ja rekao na to? Naoko sam se namrgodio – samo idi, dovoljno ima drugih. No to me pogodilo više negoli sam mislio. Počeo sam ponovno ovdje – ondje u najcrnijim trenucima sanjati o tome kako ću se popraviti, ali uz to sam još češće pio i tražio sebi slično društvo. Potpuno sam zanemario studij, roditeljima sam počeo lagati da još uvijek studiram. Polagano sam u to počeo i sam vjerovati i svoju sam debelu laž obrazlagao još i drugima. Razdoblja slabe volje bila su sve češća, a s njima i obećanja samome sebi i sanjarenju, ali nikada dalje od slijedećeg lokala.

Duboko sam, duboko klizio nizbrdo, iako toga nisam bio potpuno svjestan. Zapravo slika mojeg života još i nije bila toliko očajna kao što sam opisao, jer mi je ostala priroda kao utočište. Ljubav prema prirodi usadio mi je otac, i u najtežim danima svoje mladosti uvijek sam s olakšanjem pobjegao upravo u prirodu i tada sam u samome sebi oblikovao pravu malu filozofiju prirode. Svima sam tumačio kako u času nestane svih briga čim izađem iz grada. Jasno, tamo nisam morao lagati samome sebi i roditeljima, tamo nije bilo spočitavanja, zabrinutih pogleda, ali nije bilo ni velikih pijanki, jer moji «prijatelji» nisu voljeli prirodu.

Pa ipak, prije ili kasnije morao sam se vratiti u grad, k velikoj laži koju nisam mogao svladati, prije svega zbog toga što nisam htio priznati da lažem. Istina je da sa 22 godine nisam poznao poniznosti; iz toga je izrasla oholost svoje vrste, tvrdoglavost i neka demonska moć koju prije nisam poznao. Osobito pri pijankama i u velikom društvu dobivao sam divlje napadaje veselja, pronicavosti, bestidnog govorenja, tako da sam ponegdje, dapače, bio i omiljen. To mi je još više udarilo u glavu. Prema ženskom svijetu postao sam oprezniji, iako me još uvijek «bacao». Doživio sam neuspjeh kod jedne djevojke u koju sam se «besmrtno zatreskao». Neko je vrijeme hodala sa mnom, no kasnije me je morala ostaviti. Naravno, ako sada gledam na te stvari, sasvim mi je jasno: sa mnom, u biti nezrelim bićem, nije si mogla ništa pomoći.

A ja, budala, uvjeren kako sam pametan, inteligentan, mudar, lijep i ne znam što sve ne, a ujedno potajno u neprestanoj sumnji u samoga sebe, nisam našao nikakvog rješenja. Bivalo mi je sve jasnije da je nešto odlučujuće naopako. Zbog oholosti nisam priznavao jedinu istinu – da sa mnom nešto nije u redu. Na svaki sam način htio tražiti krivnju u društvu, u roditeljima, u nesretnoj ljubavi ... Ponovno sam odlučio da ću se popraviti. Budući da me alkohol još nije zarobio, želio sam ga ograničiti. Ponovno sam upoznao djevojku, lijepu, pametnu, marljivu. Hoće li se prošlost ponoviti?

Bila je to čudesna djevojka ... Bila je bez vjerskog odgoja kao i ja, no mnogo me je toga imala naučiti. Otkrila mi je područje umjetnosti, počeo sam čitati pjesme, učio sam prepoznavati slike, kipove, počeo sam zadivljeno promatrati stare zgrade. A ja sam je nesretnik učio kako se cijelu noć može zabavljati u «duhovitom» društvu, kako se puši, pije, ružno govori a da ne pocrveniš, i još koješta drugo, ne baš lijepo.

I prijatelji su opazili da sam se promijenio. «Konačno će se malo smiriti, ta bio je već sasvim smušen.»

Pa ipak, još sam uvijek bio uhvaćen u krugu laži, još sam bio pun «ponosa». Nikad, nikad neću priznati – govorio sam samome sebi kad sam bio svjestan – da sam «vječni student», nesposoban za samostalan život, čovjek koji lažima dobiva pomoć roditelja. Zgrozio sam se na pomisao što bi se dogodilo kad bi djevojka saznala da je sve moje hvalisanje i brbljanje samo fantastična i velika laž ... Ostavit će me sigurno, govorio sam samome sebi i grozničavo sam tražio izlaz. «Sutra idem na fakultet ... Sutra poslije podne odreći ću se pića ... Danas ću još pročitati ovaj roman, sutra ću početi studirati ...»

Kao lud posvetio sam se dvama hobijima, da bi zataškao zlu savjest: skupljao sam gramatike i rječnike svih mogućih i nemogućih jezika, te zemljopisne karte svih mogućih mjera i krajeva svijeta. Sate i sate proveo sam nad njima, listao sam gramatike kineskih jezika, te putovao očima po zemljopisnim kartama ...

Tek mi je sada jasno što sam radio: tražio sam Put, tražio sam Riječ.

3.

Počeo sam prilično čitati i razmišljati, pa iako mi vjerska knjiga još nije došla u ruke, ispitivao sam se zašto živim, što je smisao života, što je dobro i zlo. Sve sam se više pribojavao da je sve skupa nesmisao, da je čovjek pokvareno biće, gore od životinje i da ga vode samo slučaj i nagon. Katkad sam pomišljao na mogućnost Božje opstojnosti, s prijateljima sam ponekad i razgovarao o tome kakav bi taj Bog bio. «Ako Bog postoji», filozofirali smo, «tada ga čovjekova sudbina vrlo malo zanima, možda je to neka beskrajna, slijepa kozmička sila ili tome slično.» Takve su mi misli postale bliske, jer sam volio prirodu i divio sam se njezinim zakonima, njezinoj prividnoj bešćutnosti prema trpljenju i smrti, njeznoj silnoj energiji. «Ako je čovjek nevrijedan da preživi, tada je bolje da krepa» - običavao sam govoriti. «Ako postoji Bog, tada je zloban ili bijesan prema ljudima; zato nas ranjava. Uostalom, govore da nas je stvorio. Ali pogledajte kakvi smo ... Bijedna bića.»

Ili slično. Pojam o Bogu bio je za mene još uvijek potpuna apstrakcija. Imao sam druge brige, kako bih sebe i druge uvjerio da ne lažem, kako bih zadržao voljenu djevojku, kako bih postao važan i uvažen u društvu. «Što se uplećete u mene? Da li se ja uplećem u druge? Svatko neka živi svoj život!»

Takva filozofija: živi i drugima daj živjeti, bila je, na žalost, samo filozofija gostionica. Živio sam na vjeru, radi povjerenja onih koji su me, unatoč svemu, voljeli, radi povjerenja roditelja koji su me hranili i davali mi krov nad glavom i djevojke koja me voljela radi mene samoga. Ja sam im uzvraćao lažima.

Sve sam više propadao i klizio nizbrdo u začarani krug iz kojega nije bilo spasa. Dapače, i prema piću i prema društvu osjećao sam katkad odbojnost, jer sam sve više bio svjestan da me to vodi u propast. Mladići moje generacije završavali su studij, zaposlili se, oženili, imali su djecu, a ja sam se sve više nemoćno koprcio, uhvaćen u vlastite mreže koje nisam znao i mogao rastrgati. Naučio sam se doduše odlično pretvarati i davao sam dojam zaposlenog i studioznog čovjeka, kadšto s kojom bilježnicom ili rječnikom pod rukom, tako da sam mnoge uvjerio.

Život je počeo razbijati moje najbliže društvo: ovaj se oženio, onaj drugi se iznenada uozbiljio i završio studij, treći se zaposlio. Neki od njih postajali su poznati pjesnici, pisci, doduše boemi, ali to nekako ide zajedno.

Samo sam ja bio boem bez umjetničkih djela, veseljak bez razloga, na pragu alkoholizma i na putu da me ostavi djevojka, biće što sam ga uistinu ljubio. O, Bože, kakav sam plašljiv slabić bio! Živio sam nečist, neumjeren i zbog laži razdvojen život, prepuštao sam se lijenosti i požudi u svakoj prilici, bio sam gotovo bez ikakva nutarnjeg života, prepuštao sam se sanjarenju i uzvisivanju samoga sebe, misli su mi neukročene bježale od jednog predmeta k drugome. Ne znam jesam li ih mogao smiriti bar za minutu. Uglavnom, nisam se mogao usredotočiti ni na kakav rad. To je bila propast ...

Zle sile vrebaju baš na takav trenutak, kad je čovjek najslabiji. Nevjerojatna je lukavost našeg vječnog neprijatelja. Ne znam kada se i kako dogodilo da su i u naše društvanje došle droge. Tada, kad se to događalo, kod nas još nije bilo rašireno drogiranje. «Tvrde» droge nisu se, dakako, mogle dobiti. Iz inozemstva su počeli stizati hašiš, marihuana i LSD, samo takozvane meke, halucinogene droge. Uvjeravali su nas da su sasvim neopasne, ali fantastične, istinski izvanredne, sto puta, tisuću puta bolje od alkohola, nakon kojega imaš samo praznu glavu i gorak okus u ustima.

Uistinu, ni mene nije mimoišao ovaj kalež. U društvu, uz modernu glazbu, najprije sam iz radoznalosti uzeo samo nekoliko puta i ja tablete LSD.

Neću nadugo raspredati o tom najbjednijem trenutku mojega života, no, budući da sam i to morao iskusiti, reći ću, unatoč svemu, neke stvari, jer o halucinogenim drogama postoje mnoge neistine i poluistine.

Pri uzimanju tih droga na koje se čovjek, doduše, ne privikne fizički, kao na druge «tvrde» - opasno je prije svega to da ne znamo što se s nama događa, da ih uzimaju prije svega mladi, posve neiskusni ljudi, zapravo djeca koja uopće ne znaju za svoj nesvjestan duševni život.

S takvim se, naime, drogama možemo kemijskim putem gotovo u trenutku «zagledati» u sebe same, u neizmjerne dubine vlastitog psihičkog svijeta. Nenadano možemo obuhvatiti svoj misaoni svijet, poklad već poodavno zaboravljenih događaja, pojedinih organa. Izvanredno se izoštre osjeti, prije svega sluh i opip. Isto tako možemo doživjeti posebne vidljive predodžbe o glazbi, vidimo zrake svih boja i slično. Sve je, dakako, sasvim subjektivno.

Nevjerojatno, reći ćete. Ali, na žalost, istinito, jer upravo to privuče mnoge da ih ponovno uzimaju. U mnogim «seansama» nastupat će različite psihičke pojave, prave skupne terapije, kad će se oslobađati stari kompleks i brane, a iz svega će nastati neka kolektivna svijest pripadnosti članova društva jedno drugome, poseban žargon i filozofija.

Sad s lakoćom pišem o tim stvarima koje sam kasnije s pomoću različite znanstvene literature i vlastitih promišljanja želio otkriti do dna, ali tada je na mene, samo nekoliko puta uzimana droga LSD, djelovala kao pravi šok. Nisam znao što se sa mnom događa i kakvom sam se čaru prepustio. Iako su neka zbivanja za vrijeme seansi, koje su trajale cijelu noć, nagoviještala loš završetak, bio sam svime vrlo oduševljen.

Istinu govoreći, tek me je najveća opasnost u mojem životu okrenula prema nutrini, u moj duhovni život. Iznenada sam uhvatio kontakt s mnogočim, upoznao sam da svaki čovjek u sebi skriva izvanredno bogatstvo, te da je ovisnost samo o izvanjskom životu sa svojih pet osjetila gubitak i glupost.

Počeo sam živjeti nutarnjim životom, odnosno bolje rečeno, osjetio sam nutarnji život samo s pomoću nekoliko mikrograma otrovne kemikalije koja bi u većim količinama ubila sve živo. U nekoliko minuta, sjedeći udobno u naslonjaču, postigao sam ono za što se neki trude mnogo godina disciplinom i urednim životom. Svjetlo znanja zasvijetlilo je u moju ubogu i ujedno oholu svijest. Obuzimala me je strašna oholost, a ja je nisam poznavao: bilo joj je ime Lucifer.

Ostali ljudi, u stalnim brigama zbog vanjskih teškoća i nevolja, sa svojim beznačajnim problemima i glupim svakidašnjim razgovorima, postali su za naše društvence obične glupe budale, vrijedni prezira. Mnogo smo se puta do suza nasmijali svojoj bistrumnosti i tuđoj gluposti. Čovječanstvo je glupo, neka izumre!

Mnogo sam puta htio zapisati sve «silne spoznaje», koje su mi bile «dane», ali, zanimljivo, nikad to nisam uspio. Ni riječi! «Čovječanstvo i tako nije vrijedno da upozna mene genija!» - obično sam se ispričavao i prepuštao sam se sanjarenju. Činilo mi se da sam se oslobodio alkohola, no nisam pio manje, samo na mene više nije djelovao.

Bog je bio strpljiv i čekao je ... Uza sve ove halucinacije i lažan život, koji je vodio do konačnog pada, dobro se sjećam jednog trenutka kad je u meni usred bijela dana progovorio nepoznati, ali ljubazan glas: «Prestani odmah s tim! Ovo «znanje» je zamka. Od sada će krenuti sve nizbrdo, ako nastaviš!»

Da sam tada bar malo poznao Boga, da sam tada bar malo znao tko je Isus Krist, prepoznao bih glas kojemu nisam mogao prigovarati. Zato sam rekao samome sebi: «Prestat ću! Ako ne sutra, onda prekosutra!»

A djevojka i roditelji? Činilo mi se da sam primio nevjerovatnu duhovnu snagu, tako sam ih snažno uvjeravao da ću se popraviti, da ću početi studirati i raditi. Opazili su da sam mnogo manje pio i da sam se počeo zanimati za duhovne stvarnosti, prije svega za filozofiju, zato su mi povjerovali. Lako možeš uvjeriti onoga tko te voli ...

Užas me obuzima na kako sam nevrijedan način došao do svog duhovnog života, no netko je sve to platio. Pri jednoj od svojih posljednjih seansi osjetio sam, naime, da u svemu tome nisu samo «boje», glazba i smiješni razgovori. Neko «biće» bilo je u pozadini, nešto tamno i prijeteće. Tada dakako nisam znao što se sve skriva u našoj podsvijesti i što se sve zbiva u duhovnom svijetu. Riječ sam «đavao» doduše kao psovku, mnogo puta upotrebljavao, ali nije mi ništa značila. Majci koja je mnogo puta govorila o «pakosnim» i «dobrim» silama koje utječu na ovaj svijet, samo sam se podsmjehivao. Za mene je uistinu postojala samo priroda i čovječanstvo, povezano u nerazrješiv splet uzroka i posljedica, slučajja i zakonitosti.

Nikako nisam mogao razumjeti da postoji zlo samo po sebi, te da može imati neku samostalnu svijest i razum. Još mi je manje bilo shvatljivo da pokušava doći do mene «kroz» moju duševnost. Budući da sam tada volio čitati znanstvenu fantastiku, na prvi mi se pogled činilo da su to neka bića s drugog planeta, te da sam, dapače, uspostavio s njima dijalog.

Ludilo? Sigurno, to je bilo umjetno, kemijski prouzročeno ludilo. Zapravo sve religije, pa i kršćanska tradicija zajedno sa Svetim pismom, smatraju ludilo opsjednućem zloga duha. Zapravo mi je posve svejedno postoji li u pogledu droga psihička deformacija, neko naopako reagiranje u glavi, ili je to nadmoćno djelovanje zlih sila koje nakon čovjekova pada imaju pristup do njegove svijesti. Važno je da ih upoznamo kao negativne te da se od njih pravodobno udaljimo.

Uvjeren sam da bih ih prepoznao već u prvi mah kad bih imao bar nešto vjerske naobrazbe. (Kad bih bio vjernik, vjerojatno ne bih propao tako duboko.) Ja ih nisam odmah prepoznao. Razgovor je trajao dugo. Glasovi, otrovno privlačni, pozivali su me k sebi: ta pusti ovaj svijet, bezvrijedan je, sve je samo priviđenje, kod nas je ljepota i vječnost. Moram priznati da su me gotovo uvjerali. Ali kad sam još jednom pomislio na ovaj svijet, probudivši se, rekao sam: «Zaista, moram priznati da imate donekle pravo, ali ja ne mogu ostaviti svijet.» «Zašto ne?» «Zbog ljubavi.» Sjetio sam se djevojke i majke, dvaju bića za koja sam znao da me uistinu ljube. «I ljubav je iluzija!» Tek sam tu spoznao da nešto nije u redu. «Zar je i ljubav iluzija? To je nemoguće! To je laž! Ljubav ne može biti iluzija! Zli ste i želite mi zlo, vi ste zli! Odlazite od mene!»

I zaista ... kao da bi šišmiš, škripeći zubima, odletio od mene ...

Iznenada me obuzeo silan strah i koža mi se naježila. Obuzela me griznja savjesti: Što sam to učinio, zašto sam uzeo tu prokletu tabletu? Nikada više!

Ne bih vam znao opisati kakav smrtni strah obuzme čovjeka kad osjeti dah neprijateljske propasti, kad mu postane jasno da je malo nedostajalo da se nesvjesno ubije ili postane bijesni luđak. Možda čak ni to ne, ali čitav bi život morao nositi na duši pijavicu. A, sačuvaj Bože, što bi bilo poslije moje smrti.

Tako sam prestao uzimati droge misleći da sam se time riješio zla. Još nisam znao da neprijatelj ne odustaje lako. Još uvijek nisam imao pojma kako djeluje zloduh i gdje je jedino rješenje.

Ostao sam u začaranom krugu, iako sam se sada već ozbiljno počeo boriti za spas. U vojsci (roditelji i moja djevojka, s kojom sam se uoči odlaska na odsluženje vojnog roka oženio, iskreno su vjerovali da će me tamo opametiti) ponovno sam se propio. Ujedno sam se prilično počeo zanimati za raznovrsnu duhovnu literaturu, prije svega za istočne filozofije što su mi se učinile vrlo bliske mojoj «spoznaji» koju sam lukavstvom osvojio. Moram priznati da me je silno privukla upravo budistička, zen – filozofija, jer ona ne govori o Bogu, koji je za mene još uvijek bio nestvaran i neopipljiv. Upravo budizam govori kako cijeli svijet spoznajemo samo kroz sebe sama, kako trpljenje na svijetu postoji samo zbog čovjekova neznanja i kako je radi svojega spasenja potrebno odvratiti se od svijeta.

Postala mi je simpatična hinduistička filozofija, jer jednostavno objašnjava djelovanje božanskoga u svijetu i u čovjeku.

Nije li zanimljivo da se mnogi mladi koji povremeno uživaju, ili su nekada uživali halucinogene droge – dakle nisu njeni zarobljenici – zanimaju za istočnjačku filozofiju, hodočaste u Indiju ili postaju poklonici različitih vjerskih sekta?

No, u većini, kao i kod mene sve je ostalo tek na filozofskom mudrovanju i estetskom uživanju u istočnjačkoj mudrosti, jer teški su uvjeti za postizanje blaženog stanja: najprije je potrebno odreći se svih droga, također nikotina i alkohola, svih neumjerenosti, ne smije se trošiti meso. Zatim se zahtijeva, prije svega, izvanredan moralni život, zabranjeno je svako nasilje i nečednost. Ukratko, potrebno je odbaciti sve što imamo, odjenuti se u haljinu običnog prosjaka, zatim poći svijetom koji i nije naša prava domovina, te meditirati i meditirati.

Tko bi to mogao? Prije svega za to ne bi bio sposoban građanski sinčić koji je bio naučen da mu sve bude pripravljeno, a odricanje je za njega nešto nepoznato. Tako za vječne Europejce svi pravi istočnjački pristupi vječnoj Istini ostaju nedostupni, a pojavili su se mnogi «adaptirani» koji daju i prodaju samo dio «znanja», npr. meditaciju.

Dakako, meditacija sama po sebi nikako nije nešto loše, mnogo puta upravo suprotno. Na mene, koji sam se nakon odsluženja vojnog roka također uključio u neku skupinu, isprva je – kao i na većinu, djelovala doslovno kao terapija. Prvi sam se put u životu pokušavao smiriti dva puta dnevno, ujutro i uvečer, te potražiti mir u svojoj nutrini. Jer sve istočnjačke filozofije i religije govore o nutarnjem miru u koji se stae sve i iz kojega sve izlazi. Iako sam onu čarobnu riječ «mantru», koja je ključ meditacije, kupio za novac i nisam dobio nikakav savjet za život, činilo mi se govorenje i prihvaćanje kozmičke svijesti sasvim prihvatljivim. S meditacijom se sve uređuje samo po sebi, jer je to neki posve normalni psihološki proces, tako su nam govorili, i ja sam vjerovao ...

Ne znam kako su daleko na tom putu prema «kozmičkom razumu» dospjeli moji tadašnji suputnici u skupini, ipak moram reći da je na mene meditacija djelovala gotovo katastrofalno. Iako sam bio veliki optimist, nisam izašao iz svojeg začaranog kruga besposlice, nisam počeo studirati, još sam manje mislio na zaposlenje.

Doduše, nisam zaboravio da me je pred nepoznatim protivnikom oslobodila riječca «ljubav», ali sam se ponašao kao da sam to zaboravio. Iznenada sam dobivao takve napade pijanstva kao nikada do tada. Nisam više pio tek pomalo, već sam izgubio svaku mjeru; što

dalje, to mi se više puta događalo da mi je «puknuo film» te se idući dan više ničeg nisam sjećao.

Stid me je slušati što sam tada radio: to nisam bio više ja, to je bio alkoholičar. Da, uistinu, postajao sam alkoholičar, jer sam već ujutro morao ispiti koju rakiju kako bih došao k sebi. Bilo mi je sve jasnije da mi meditacija baš ništa nije pomogla, i unatoč privremenim solidnim danima i obećanjima samome sebi i ženi koja je već očajavala nada mnom da se neću popraviti.

Žena je završila studij, a ja sam tražio privremeno zaposlenje. Uvjerenje o mojoj «duhovnoj snazi» polako se rušilo, no još sam se zavaravao da će sve biti u redu.

O Bože, o Bože, do kada će trajati tvoja strpljivost prema tom grešniku? Zašto ne prestaneš čekati, zašto ga ne pustiš da do kraja propadne? Ta vidiš da nije vrijedan svojega života.

Na to dođe bolest.

Iznenada, usred bijela dana, na putovanju s izleta, na povratku kući. Strašni me bolovi uhvatiše u preponama, kao tisuću noževa u tijelo, koji mi oduzimaju dah. Vlak je bio prepun i stid me je bilo urlikati, a najradije bih tulio do iznemoglosti, jer nisam više mogao podnositi takve boli. Nisam mogao ni stajati, još manje sjediti, lice mi je bilo tako iskrivljeno da sam pobjegao na hodnik kako me ljudi ne bi gledali. Ni sam ne znam kako sam stigao kući; buncao sam od boli koje nisu prestajale. Poslije toga odveli su me usred noći u dežurnu ambulantu gdje je već čekalo mnogo ljudi, a liječnika još nije bilo. Nisam mogao više izdržati od boli, te sam očajnički molio brata da me odvede natrag kući, da budem sam sa svojom boli. Toliko molbe bilo je u mojem glasu da me je poslušao bez riječi.

Kod kuće sam se u šutnji mučio još cijelu noć. Napokon su boli prestale. Zsigurno sam zvao i Boga u pomoć, Boga koji je milosrdan i dobar ... Pa ipak, kad su boli prestale, vjerojatno sam na njega ponovno zaboravio. Nešto sam ipak otkrio: tjelesnu bol koju prije nisam poznao, otkrio sam trpljenje izmučenih, te da se bolovi mogu i šutke podnositi. Pa ipak, iako sam to odgađao, morao sam liječniku. Bio sam pun optimizma, važno je da me više ne boli, bit će sve u redu.

Iz ambulante sam odmah otišao na urološki odjel klinike. Dijagnoza: tumor. Već su me slijedeći dan operirali i tako sam ležao čestito razrezan u donjem dijelu trbuha, nepomičan i nemoćan, među sebi jednakima. Imao sam dovoljno vremena za razmišljanje: o tome kakav sam glupan bio, kako je zadnji čas da se popravim. Ustanovio sam da mi je sve bilo darovano, a ja sam sve odbacio. Želio sam samo mir, sreću u obitelji i mnogo, mnogo ljubavi. Sve ću priznati ženi i moliti je za oprostjenje.

Drugi dan nakon operacije, kad još nisam slutio da će me slijedeći dan zbog nedostatka mjesta nepomičnog poslati kući, dogodilo mi se nešto nevjerojatno. Uvečer sam se dobro osjećao, tako da sam, dapače, odbio tablete protiv bolova misleći da se onaj koji je podnio takve bolove kao je, ne smije obzirati na obično probadanje u trbuhu. Tako sam zaspao.

Iznenada sam se probudio iz dubokog sna. Gospodin Ivanc, kojemu su «izgrebli» kamenčić iz mjehura, spavao je čvrsto pokraj mene. Grad je bio u magli, a kroz nju su nježno svijetlile noćne svjetiljke. Bolnica je snivala svoj noćni život. Bilo je neko svečano ozračje. Iznenada sam postao duboko svjestan zbog čega sam ovdje, zašto operacija i bolovi. Sve je to bio rezultat mojega jadnog života, reakcija na akciju. Uistinu, bio sam nevrijedan čovjek! Ali kako se promijeniti?

Na dubokoj svježoj rani osjećao sam nešto umirujuće, kao nježnu toplinu. Što je to? Dakako, ruke imam prekrizene na rani ... Ali rana je duboko zamotana, ruke su mi iznad pokrivača. Polako sam maknuo dlanove ... Toplina je nestala ... Primakao sam ih: opet se pojavila. Osjetio sam kao neke zrake koje zacjeljuju ranu. Nevjerojatno! Spavam li? Ne, gospodin Ivanc čvrsto hrče pokraj mene. Što je to? Rezultat meditacije? Već dugo nisam redovito meditirao.

Iznenada me je presjeklo: to je dar, dar koji je potreban za izlječenje tvoje rane. Nisam se više ustručavao, ruke sam polagano micao ovamo onamo iznad rane, a ljekovitu sam snagu osjetio u svakoj prerezanoj stanici. Obuzela me je nepoznata sreća zbog milosti, te sam zahvaljivao Bogu, Budi, Duhu Svetom, Kristu i svim dobrim božanstvima koja sam poznavao. Bilo mi je jasno da ta čarobna snaga nije moja, iako su to bile moje ruke koje su ozdravljivale. Dakle, postoji Netko tko je milosrdan prema meni nevrjednome, Netko tko daje da ne traži uzvrat, Netko tko me ljubi takva kakav jesam. Tko je taj koji ne kažnjava nego daje? Tko je tak koji ljubi bezbožnog grešnika kao što sam ja?

To nikako nisam mogao dokučiti. Moje je poznavanje istočnjačke filozofije bilo presiromašno da bih mogao prepoznati tu dobru silu ... Rana je uskoro zacijelila.

Iduće sam jutro već mogao otići na WC, iako me je rana još uvijek boljela, ali sam izdržao. Zato i nisam bio iznenađen kad su me brzim postupkom poslali kući u naručje prestrašene majke i žene. Djelovanje čudesnih zraka je nestalo; bio sam ipak sretan: neko je nepoznato božanstvo sa mnom, dakle nisam još otpisan.

Kasnije mi je majka pričala da sam, kad su me doveli kući, izgledao kao Krist, samrtnički blijed i omršavio, s promijenjenim izrazom lica od fizičkih boli. Iznad svega visjela je prijetnja: tumor, rak ...

Iako je terapija nakon operacije potrajala gotovo pola godine i nije bila ugodna – pregledi i ležanje na onkološkom institutu, zatim zračenje koje mi je oduzimalo svu snagu – nisam izgubio optimizam. U onkološkoj bolnici bilo je sasvim posebno ozračje, činilo mi se nekako svečano. Ljudi su umirali, svi su se nadali, neki su se i zavaravali, drugi su se opet pomirili sa sudbinom. Još se dobro sjećam nekih znanaca s kojima me je povezala slična bolest; za neke sam od njih saznao da su kasnije umrli.

No, ja baš nisam pomišljao na smrt, nije mi se nekako činila stvarna. Nisam mislio ni na Boga, pa nije mi bilo to potrebno, jer sam bio uvjeren da su dobre sile sa mnom. Polagano sam počeo vjerovati da se, ono što sve nadvisuje, u odnosu prema čovjeku, pojavljuje kao lik osobnog Boga. No ipak, za mene je to bila samo apstrakcija, jedan između stavova prema Beskonačnome. Sveto pismo sam prelistavao tek povremeno, u biti mi je bilo dosadno. Još su me uvijek od kršćanstva odbijale negativne predrasude koje sam imao o Crkvi.

Zato sam u bolnici vapaje iz susjedne sobe, koji su očajnički zazivali Mariju, prihvaćao samo kao agoniju prije smrti, svećenikov posjet u bolničkoj sobi, koji je protekao u tišini, kao nešto beznačajno.

Hoćete li mi vjerovati da sam u dvadeset sedmoj godini prvi put vidio svećenika bliže od deset metara? Ne? No, bila je istina ...

Nakon bolesti i poslije ozdravljenja, za koje još neko vrijeme nisam mogao saznati je li bilo uspješno, bio sam bez tjelesne energije, no ipak sam se ponovno nastojao popraviti. Iako sam počeo honorarno raditi, uglavnom je sve ostalo pri dobrim odlukama. Bio sam sretan što m i se zdravlje popravilo i što sam zadobio snagu, ali još sam bio pun oholosti i uhvaćen u krug vlastitih laži koje nisam htio priznati.

Prilično sam sistematski počeo probirati i tražiti istočnjačku literaturu koja je posebno opsežna na anglosaskom području. Još sam se odavao alkoholu, svađe sa ženom bile su na dnevnom redu. Mnogo mi je stvari mogla predbaciti, prije svega željela je bar dijete koje, unatoč pregledima na specijalnoj klinici, nije mogla roditi. Tada je na moje zaprepaštenje i ona počela posezati za pićem: zar će se moje prokletstvo prenijeti i na nju?

Tamne su se sile počele nadvijati nad našu obitelj. Nakon moje bolesti obolio je od raka moj otac i vrlo brzo, nakon tri mjeseca, umro. Dan prije njega od kapi je umro moj stric, njegov jedini brat. Samo nekoliko mjeseci poslije toga, od iste je bolesti – raka, umro otac moje žene, s kojim je bila vrlo povezana. Naš je brak bio pred rasulom, moja je žena nada mnom, napokon, očajavala ...

I ja sam očajavao nad samim sobom. Postalo mi je jasno da se moram osloboditi neurednog života, jer ću inače propasti. Sve sam se više prisjećao one riječi, koja me je nekoć oslobodila, i pomoći dobre duhovne sile, koja mi je pomogla pri operaciji.

Krajnjim naporom i s pomoću neke literature, koja mi je dospjela u ruke na mojem putovanju u London, potpuno sam prestao piti. Već sam prije prestao pušiti. Počeo sam rano ustajati, obavljati vježbe disanja i meditirati po uputama iz knjige.

Te su upute bile nešto između mnogih psihičkih tehnika koje danas prodaju svuda po svijetu. Mnogo od te robe je sumnjive vrijednosti, no meni se autor činio pošten, jer je već u uvodu položio karte na stol. Ništa nije zamatao u tajnovite fraze, iako bismo knjigu mogli pribrojati takozvanoj «okultnoj» literaturi.

Neću se dugo zadržavati na tome, no upravo mi je ta tehnika pomogla da, unatoč svemu, počnem živjeti normalnim životom polagano dopirući pogledom u vlastitu dušu, i to s priličnim naporima – u odnosu prema onom ukradenom putu prije više godina.

Upute su bile jednostavne: s primjerenim psihičkim naporom bilo je potrebno znati što dulje zadržati sve misaone tokove, jer upravo misli u svojem nezaustavljivom prelijevanju zastiru pogled svijesti u podsvijest, odnosno u našu dušu, da se kršćanski izrazim. Iz naše duše granaju se staze, dakako duhovne, na bezbroj strana, pa i prema Bogu.

Otpribliže pola godine mogao sam biti bez pića, učvrstio sam fizičko zdravlje, sa ženom sam ponovno optimistički gledao u budućnost. Redovito sam se zaposlio, postigao sam već velike uspjehe u «koncentraciji» i u jogi – vježbama disanja. Pri tome sam doslovno gutao knjige s različitim duhovnim sadržajem: kabala, zen budizam, različite magije i slično. Upravo mi je stara židovska literatura otvorila pogled na osobnog Boga, na Boga Staroga zavjeta i na izabrani narod. Polagano i nezaustavljivo počeo sam vjerovati da Bog postoji, da je stvaran, da je to ono što budisti nazivaju Razumom, da je to neopisivo Vječno taoista, da je to Brahma i Atma hinduista, da je to Svemogućí, Vječni, izvor i svršetak svih stvari, da ima bezbroj imena i da može biti i bez imena.

Dopadalo mi se što sam tako duboko prodro u «tajne» stvorenoga i bio sam pri tome pun oholosti. Dakako, Bog je biće koje se pokazuje na bezbroj načina u vremenu i prostoru, govorio sam samome sebi, stvarao sam ga zato prema svojoj slici.

Jednog mi je dana žena rekla da je trudna. Oboje smo plivali od sreće. Sada sam se želio istinski popraviti. Što li će reći dijete ako bude imalo lošeg oca, bijednog slabića? Moram biti jak, najbolji. U službi sam doživljavao uspjehe, još sam štošta učinio poslije podne i pomagao ženi, a uvečer sabrano čitanje i, dakako, «duhovne» vježbe.

Iznenada sam počeo doživljavati čudne stvari. Imao sam dojam da sam u vježbama napredovao, a zapravo sam bio tek na početku, učinilo mi se da mi se nešto nevjerovatno približava. Što je to bilo? Knjiga je upozoravala na mnoge stvari koje se mogu dogoditi i opominjala da se ne smijemo na njih obazirati.

Sve mi se više činilo da mi se približava nešto neugodno, nešto nečisto. Zapljuskivale su me uspomene na moj prijašnji život i zahvatio me je strah. Sjetio sam se glasova s kojima sam razgovarao pod utjecajem droge.

U okultnim knjigama kabale bilo je dosta govora o različitim anđelima i demonima koje je potrebno pobijediti, jer će inače, biti zla. Tek sam sada upoznao svu opasnost psihičkih meditacija: u našoj duševnosti vreba mnogo neprijatelja. Jesu li to slike naših grijeha iz prošlosti? Jesu li to demoni sa slobodnom voljom? Mislím da to nije zapravo važno; važan je način kako ćemo se obraniti, kako ćemo ih svladati.

Iz svojih sam praznovjernih knjiga spoznao da je umijeće svladavanja demona područje magije, no ipak sam se tih stvari počeo silno pribojavati. Zato sam potražío samo upute kako ću se «braniti» ne obazirući se više na njih.

Savjet je bio jednostavan: izaberi neku rečenicu koja ima obrambenu moć, na primjer molitvu, često je ponavljaj sve dok zle i neprijateljske sile ne nestanu. Navedeni pisac preporučivao je čak molitvu Očenaš.

Pogledajte, tako sam počeo moliti Očenaš koji sam prvi put naučio kad sam imao 31 godinu. Uglavnom sam napustio vježbe koncentracije, te sam mjesto toga ujutro i uvečer izmolio Očenaš: pola sata svaki puta, po stotinu puta, po tisuću puta. Nakon molitve, za koju uopće nisam znao da je molitva, budući da nisam nikada prije molio, osjetio sam se mnogo puta olakšano. Zavolio sam Očenaš. Učinio mi se uistinu čudesan. Tko ga je izgovorio?

Tako sam se prvi put u životu susreo s Kristom, s njegovim Novim zavjetom. Kad sam ga čitao, začuđeno sam zastao: kako to da mi je to bilo skriveno? To je ipak fantastično, nešto takvo još nisam čitao. Tko li je rekao da su Krista izmislili prvi kršćani? To je ipak glupo, takva tvrdnja! Nešto takvo nemoguće je izmisliti, riječi su prepune duha Božjega!

Upravo je Isus pobjeđivao demone kao od šale: « ... U moje ćete ima istjerivati zle duhove», govorio je učenicima. Sada poznajem ključ u borbi protiv sila tmine koje me žele uništiti! Jedne noći, u vrijeme kad sam se još kolebao u vjeri u Krista – bio sam još pun oholosti i nisam vidio pravoga smisla na putu poniznosti koju mi je predlagala njegova riječ – dogodile su se stvari koje su naznačile promjene u mojem budućem životu.

4.

Probudio sam se u potpunoj tami. Činilo mi se da sam posve budan, pri potpunoj svijesti, ali u nekom tuđem strašnom prostoru. Uhvatio me je strah i užas zbog mogeg grešnog i bijednog života, ništa me više nije moglo spasiti, sam sam sebi potpisao smrtnu osudu, sam sam se osudio na vječnu tamu, te sam očajan povikao: «Gospodine Isuse Kriste, smiluj se meni grešniku!»

Iznenada je iznad mene zasjalo svjetlo: ukazala se sjena križa Raspetoga u prirodnoj veličini. Križ je bio taman, na rubovima je plavičasto fosforescirao pa je bio lako prepoznatljiv. Nijemo sam se zagledao u taj Božji lik. Poslije nekog vremena je nestao i ja sam se u tom trenutku našao ležati na krevetu uz ženu koja je snivala. U svojoj najdubljoj biti shvatio sam, da mi se Gospodin smilovao: po njegovom smo križu svi otkupljeni ... «On je pomirenje za naše grijehе, ali ne samo za naše, već i za cijeli svijet» (1 Iv 2, 2)

Svejedno mi je da li mi tko vjeruje ili ne, svejedno mi je također i to što se uistinu tada događalo. Činjenica je da taj događaj neću nikada zaboraviti, da me je on napokon usmjerio prema kršćanstvu, iako još nisam poznavao put poniznih. Strah je u meni nestajao i odlučio sam da ću se u Kristovo ime na sve moguće načine boriti protiv zloduha.

Sveto pismo uistinu mi je postalo sveto, iz njega sam se učio živjeti i crpio sam snagu. Počeo sam se zanimati i za druge vjerske knjige. Kod kuće sam pronašao već davno zametnuti i zaboravljeni Rimski misal pa sam iz njega čitao pojedine odlomke. U antikvarijatu sam kupio za neznatan novac stari latinski misal, vadio sam iz njega pojedine rečenice, koje su mi se činile svete pa sam ih molio i tisuću puta ponavljao kao obranu protiv zla, zla u meni samome. Moja je molitva bila molitva ponavljanja: naučio sam da nikad ne smije biti mehanička.

Živio sam ujedno urednim životom, silno se veselio rođenju našega sina i okolina me je polako počela poštovati. Potajno sam uvijek oplakivao svoje stare grijehе i osjetio da mi još ništa nije oprošteno. Tamne su sile vrebale na svaku moju pogrešku, a njih je još uvijek bilo mnogo. S velikim sam se teškoćama borio sam sa sobom. Polako mi je postajalo jasno da moram u Kristovu Crkvu, da Krist boravi u Crkvi, u svojim učenicima. Proučavanje Djela apostolskih u to me je napokon uvjerilo. Ali kamo, u koju Crkvu? U katoličku, pravoslavnu,

protestantsku? Prema katoličkoj crkvi sam još imao mnogo predrasuda, no zašto da odlazim daleko od kuće?

Svi su mi se događaji iz prošlosti, ljubav koja me je sačuvala od najgoreg, ljubav koja mi je ozdravila ranu, povezali u logičku i razumljivu cjelinu. Bog je ljubav i Ljubav je Bog, a mi smo ljudi zbog oholosti pali u zagrljaj tame. No Bog nas ponovno spašava žrtvom i prikazanjem vlastitog Sina koji je uskrsnuo i živi, te djeluje među nama po Duhu Svetom.

Tako sam dugo s naporom tražio put i istinu, a sada sam iznenada ustanovio da sam bio slijep i gluh, jer sve sam to imao pokraj sebe. I to je kraj mene, zašto ne bih ušao u koju crkvu?

Tada su tek počele teškoće, pa je sve izgledalo kao potpuni poraz neposredno pred ciljem. Nešto me je silno psihički kočilo da stupim pred svećenika. Iako sam već prije bio uvjeren da me Krist poziva u Katoličku crkvu, između mene i Crkve postojao je veliki ponor koji neću znati premostiti. Tko su ti svećenici? Hoću li njima pripovijedati svoje teškoće, njima se ispovijedati i moliti za milost? Nikada, to ne mogu. Zatim, ovi nesretni obredi koje ne mogu razumjeti. Vele da je grijeh ako svaku nedjelju ne ideš na Misu. To je ipak glupost.

Tako sam razmišljao, no ipak sam osjećao kako od mene, unatoč molitvama, odlazi Božja milost, te kako se ponovno i neumoljivo približavaju demoni mojih grijeha. Budući to više nisam mogao podnijeti, počeo sam potajno, kao zločinac, posjećivati crkvu u ono vrijeme kad nije bilo službe Božje. Ako sam slučajno kada ušao za vrijeme Mise, to me je izbacilo van. Činilo mi se da me svi gledaju.

Vjerovao sam u Oca, vjerovao sam u Sina, ali sam osjetio da to nije dovoljno za ulazak u Crkvu. Što mi je nedostajalo?

Rođenje sina silno me je potreslo. Gotovo sasvim posvetio sam se obitelji, pomagao sam ženi gdje god sam mogao i zahvaljivao sam Bogu za taj veliki dar. Jer, dijete je nešto najljepše, nešto čudesno. I ako je još i zdrav, u obitelji je tada potpuna sreća.

Borio sam se ujedno za svoju vjeru, za Krista, za kojega mi se činilo da sve više od mene odlazi. Već radi žene i djeteta moram sačuvati vjeru – govorio sam sam sebi – oboje su tako nemoćni ... Ako ja padnem, tamne će ih sile rastrgati. U to sam bio uvjeren. Spoznao sam također da Bog od mene ne traži redovnički život, već život u svijetu, u obitelji, u svakidašnjem radu. Ali kako ću ući u Crkvu?

Imao sam teškoća i s pitanjem što će reći moji nevjerni znanci i prijatelji, moja bliža i daljnja rodbina, kad prije ili kasnije saznaju da sam postao katolik. Najprije uopće neće vjerovati, zatim će vrtjeti glavom:

«Što se zapravo s njim dogodilo? Istina je, bio je čudak, no zar je bilo s njim tako strašno? I on je klerikalac, nevjerovatno!»

Mnogo sam se puta prepirao sa zamišljenim protivnicima, te im dokazivao da ipak nisam klerikalac, već da idem u crkvu jer to moram. Zašto moraš? Zato što znam iz osobnog iskustva da je Krist živ i da djeluje među nama, te mi samo on može pomoći. Pomoći, u čemu? U borbi protiv zlog duha, da ga pobijedim! Tebi se, prijatelju, pomutila pamet. Gdje živiš, zar u srednjem vijeku? Ali ja moram vjerovati, inače ću propasti, raspast ću se na komade, uništiti ću i druge kraj sebe!

Zlo je stvarnost, postoji, svejedno je kako ga nazivamo i odakle, prema našem mišljenju, izvire. Djeluje u čovjeku, počinje s običnom sebičnošću, a završava uništenjem cijeloga svijeta. Zlo je stvarnost koju ne možemo zanijekati!

Jednog sam dana u nekoj crkvi, u koju sam potajno ušao, ugledao Marijin lik. Ispod njega je bilo zapisano otprilike ovo: «Marija još nikoga nije odbila, ako joj se molbom utekao.»

Priznajem da do tada nisam mislio na Mariju. Vjeru sam crpio samo iz Svetog pisma, a prema Majci Božjoj imao sam površan odnos. Sve su moje misli bile usmjerene prema Kristu, čovjeku – Bogu, koji grešnicima daje mogućnost da postanu obični ljudi.

Međutim, kad me je Krist poučio da je On samo u svojoj Crkvi, činilo mi se da se udaljio od mene. Nisam znao da mi je nedostajalo nešto što je najvažnije: poniznost. Još sam bio pun oholosti. Nisam još mogao podnijeti poniženja pred imaginarnim svećenikom, ni poniženja pred sažalnim pogledima znanaca i rođaka, zato također ni primiti Duha Svetoga.

Činjenica je da ću jednoga dana i ženi morati obrazložiti ono što se u meni uistinu događa, najmanje me je zabrinjavala, jer sam osjećao da me voli i da se veseli što sam postao solidan čovjek. Sigurno će i ona prihvatiti Krista kad sazna da je to njegovo djelo.

Kad sam vidio Marijinu sliku i natpis ispod nje, iznenada mi je sinulo: «Marija, to je spasenje!»

Toga sam dana, prvi put u životu, naučio Zdravomariju. Budući da sam već čuo za krunicu, negdje sam je kupio i počeo redovito moliti. Svaku sam molitvu krunice počinjao i završavao riječima: «Sveta Marijo, molim te, usliši moju veliku molbu da dođem u Crkvu tvojega Sina!»

Bilo je proljeće, imao sam trideset i jednu godinu. Milost mi se polako približavala. Otkrio sam Mariju, njezino štovanje i njezinu ljubav prema grešnicima. Da drugi nisu ni znali, za svoje sam samotne izlete izabirao njezina hodočasnička svetišta: Svetu goru, Brezje, Višarje. Do crkava sam išao pješke i neprestano sam u duši molio Zdravomariju i druge kratke molitve, koje sam već prije naučio.

Sve se to događalo potajno u mojoj duši, prijatelji i znanci, rođaci, a ni žena nisu ništa slutili što se sa mnom događa.

Polagano, polagano sam opet primio milosti, jer Marija me je učila poniznosti. Nisam više toliko čitao kao prije, nisam imao ni vremena, no u ruke mi je dospio engleski prijevod «Nasljeduj Krista» Tome Kempenca. Koliko mi je toga darovala ta knjiga! Polagano sam spoznao kako mi je sve bilo darovano samo da se spasim i kako uistinu ja za to nemam nikakvih zasluga.

I svećenicima je dana zapovijed da svojem narodu služe u poniznosti. Ako čine drugačije, to nije u skladu s Božjom voljom. Poznajem li kojeg svećenika? Mogu li tvrditi za nekoga: «Ovaj očito izvršava volju Božju?» Sam Krist, sav ponizan i blag, odredio je nekoga tko će ga u određenim trenucima predstavljati na ovom svijetu do njegova dolaska. Pa kao velim da sam ponizan pred Kristom, zašto ne bih mogao biti ponizan pred njegovim predstavnicima? Pa zar nije glasna ispovijed svojih grijeha i pogrešaka izraz najveće poniznosti? Što zato ako kasnije ljudi govore i upiru na me prstom: «Pogledaj grešnika!» Pa to je istina. Može li nas istina vrijeđati? Pravog kršćanina, sigurno, ne može.

Tako sam razmišljao na svojim hodočašćima i polako se pripravljaao za ulazak u Kristovu Crkvu koja je bila i moja Crkva.

Dakako, jasno kao bijeli dan! Crkva nije ni zidana zgrada, ni hijerarhija, nego je to općinstvo ljudi koje združuje ista vjera u Isusa Krista, Božjeg Sina, koji žive po njegovim zapovijedima i volji, te primaju Duha Svetoga. Kako ne bi zaboravili na njegovu dragocjenu Žrtvu po kojoj su otkupljeni, svaki dan prinose njegovo Tijelo i Krv.

Moj je sin imao već gotovo godinu dana kad sam spoznao da je moj ulazak u Crkvu još samo pitanje vremena. Svejedno mi je bilo što će drugi govoriti, pokreti u Crkvi činili su mi se važnijima od svega drugog.

Bog je ipak ljubav, ljubav prema svim ljudima i nema čovjeka koji bi se htio otvoreno boriti protiv ljubavi. Ako to ipak radi, tada je u zabludi, jer će se uvijek uvjeravati da ono protiv čega se bori nije dobro, da nije ljubav. No, ja sam dobio dokaze da je Krist u svojoj Crkvi i da na njemu ne može biti sjene; zato ni Crkva ne može imati sjenu.

Iako sam iz Svetog pisma zaključio da je za primanje Svetog krštenja potrebno obraćenje, dakle svjesni čin, odlučio sam krstiti sina. Nešto i zbog toga što sam se nadao da ću ga time zaštititi od zla, a nešto i zbog toga da dođem u kontakt sa svojom župom, s Crkvom.

Potražio sam jednog rođaka, koji je bio vjernik, katolik, te sam ga zamolio da bude kum mojem sinu. Dakako, a zašto ne? No, roditelji moraju na razgovor župniku, bez toga ne ide.

Župnik je valjda bio prvi svećenik s kojim sam razgovarao o vjeri; na mene je ostavio izvanredan dojam. S njim bih mogao razgovarati o svemu. Morali smo mu reći da nismo institucionalni vjernici, samo smo jedva kršteni. «Zašto onda želite krštenje svoga djeteta?» Ne sjećam se više što sam mu odgovorio, ali znam da sam ga uvjerio.

Obnova krsnog zavjeta pri djetetovom krštenju bila je za mene nešto izvanredno. Napokon sam mogao na sav glas ispovjediti svoju vjeru!

Nakon otprilike mjesec dana telefonirao sam župniku i dogovorio se za sastanak. Odmah sam mu rekao da bih rado ušao u Crkvu i postao aktivan kršćanin. Zatim sam gotovo pola godine hodao k njemu na razgovore o vjeri, jer vjeronauk nisam nikada pohađao. Ugodni su bili ti razgovori, osjećao sam da je Krist istinski među nama.

Prvoj pričesti sam smio pristupiti na Veliki četvrtak, a dan prije ispovijedi. Na Misi do tada još nisam bio, pa nisam imao prema njoj nikakvog odnosa. Nadao sam se, zapravo znao sam, da će se sve to promijeniti.

Kakvu sam strašnu tremu imao prije ispovijedi! Kao prije nekog strašnog ispita. Hoće li mi Krist uistinu sve oprostiti? Da li će me svećenik otpremiti riječima: «To što govorite previše je strašno, ne mogu vas odriješiti!» Mislim da sam u ispovjedaonici bio oko pola sata ili još više. Nisam mogao nabrojati sve grijeha, nisam ih se mogao ni sjetiti, mislim da bi ih bilo za više sati.

Kako se besmislena i nemoguća glupa čini ispovijed nekršćaninu, a kako potrebna i puna smisla kršćaninu! Jer se po njoj uvijek iznova čistimo ... Ako smo se ispovjedili i iskreno pokajali, nema više grijeha.

Tako se dogodilo i sa mnom, hvala Bogu. Iz ispovjedaonice sam izašao olakšan od silnog tereta što sam ga toliko vremena nosio. Kuća je očišćena, sobe pripravljene za Zaručnika!

Tek je tada zasvijetlilo u meni svjetlo čistoće ...

5.

Dug je trnovit bio moj put do Ljubavi. Od potpunog bezvjerja, života bez Boga, morao sam proći svu ljudsku povijest religije. Neznanje o duhovnim stvarnostima dovelo me je do potpunog pada, zatim do duhovnog života bez Boga, priznavanje neke neshvatljive vječne Energije, pa do praznovjerja, pravog animizma, te na kraju do osobnog Boga Starog zavjeta. Iznenada se k meni sagnuo milosrdni Bog – čovjek, zatim njegova Majka, da bi me napokon izvukla iz blata i poslala među ljude, moje sestre i braću s porukom da ih ljubim kao sebe samog. Kako ne bih zavolio svojeg Spasitelja? Najjadniji pas zavoli čovjeka koji ga oslobodi od smrti i nahrani, a kako da to ne učinim ja, bijedni čovjek?

A Crkva, njezini svećenici, sakramenti, dogme? Ako se Krist s tim slaže, slažem se i ja. Dosta mi je da znam da je Krist uskrsnuo, da živi među nama, da mogu prihvatiti bilo kakav oblik Crkve. Bio bih zadovoljan običnim križem na golom zidu, no ne smeta mi ni sjajno odijelo. Znam, naime, da je to samo izvanjska kora, koja može zaslijepiti samo nezalicu, ali jezgra je zdrava, temeljni kamen je čvrst, iako zgrada naoko izgleda kao ruševina. Ako bi u Crkvi svi ljudi bili samo grešnici i ni jedan ne bi poštovao Božje riječi, te ako bi samo jedna stara ženica vjerovala, Crkva bi morala postojati već samo radi nje.

Ako ne bi bilo ni te stare ženice, Crkva bi morala postojati radi onih koji će se jednom roditi.

Ali ovo, dakako, nije istina, jer znamo i možemo svjedočiti da je s nama Bog i da nam pomaže. Ima bezbroj svjedoka i ja sam jedan među njima, iako nevrijedan toga imena.

Nisu ovdje u pitanju samo ljudi koji su na tajanstveni način uključeni u Crkvu, ovdje se radi o čitavom čovječanstvu. I ja služim kao dokaz da Bog ne napušta nikoga pod suncem, da se svi mogu osloboditi od zla, jer je svojoj djeci podijelio snagu, da svojim životom mogu spašavati svoju braću.

Uistinu, najveća je zapovijed ljubav prema Bogu, no druga je zapovijed ljubav prema bližnjemu, koja je istovjetna s prvom. Ako ljubimo ljude, preko ljudi ćemo ljubiti Boga, a ako budemo ljubili Boga, zavoljet ćemo i ljude. Jedno bez drugog ne može za nas postojati.

Crkva me počela poučavati gdje je istinska ljubav prema Bogu: samo tamo gdje je ljubav prema ljudima. Ljubav se prema ljudima dokazuje djelima, a ljubav prema Bogu skrivena je ljudskim očima. Ljubav prema ljudima jedini je, dakle, jasni pokazatelj djelovanja Duha Svetoga.

A kako provjeravamo ljubav prema ljudima? Najjednostavnije: Krist nam zapovijeda da ljubimo sve ljude, dakle i one koji nam nisu prijatelji, koji nam ne žele dobro. «Ljubi svoje neprijatelje!»

Tamo gdje postoji ljubav prema neprijateljima, tamo je nepobitno i Bog.

Dobro znam da za to nije sposoban običan čovjek pun strasti i osjećaja. No život u Crkvi ima upravo tu svrhu da nas ispuni Krist sam, sve bez iznimke, kako bismo mogli zavoljeti sve ljude na ovom svijetu, osobito nesretnike koji su na putu u propast. Za njih je potrebno mnogo moliti i pomoći im na različite načine.

No, to su stvari koje Crkva naučava već dvije tisuće godina i koje novim naraštajima mora predavati u što izvornijem obliku. Budući je sastavljena samo od običnih ljudi, morala se prilagođavati teškim i dobrim vremenima, vremenima grijeha i vremenima svetosti. Katkada je bila pretjerano okrenuta prema nutрини, drugi puta pretjerano na vanjštinu, na izvanjske znakove, pa je zanemarivala nutarnje.

Živimo u vremenu koje nije sklono duhovim doživljajima, čudesima i obraćenjima. Svjestan sam toga, ali naslućujem da će doći druga vremena.

Sada je važno da bar mi kršćani prepoznamo Boga kao ljubav; i to ljubav koja nadilazi čovjekovo poimanje te riječi. To je ujedno i beskrajna snošljivost i strpljivost; zato svaka nesnošljivost ili fanatizam moraju biti strani kršćaninu.

I ja, koji sam na Veliki četvrtak u trideset i drugoj godini stupio u njegovu Crkvu, na Duhove bio krizman, te se nakon pet godina ponovno, crkveno vjenčao sa ženom, također sam počeo učiti. Ali ne toliko iz knjiga, nego iz života. Samo ću tako jednom moći živjeti po njegovoj volji, neprestano se sjećajući svojih grijeha, koji bi me bez njega sigurno uništili ...

Pomislite samo koliko je knjiga i učenih rasprava napisanih o vjeri i o Bogu, tisuće i tisuće, napunile bi neboder i još bi uvijek nedostajalo prostora.

Pa ipak to ne bi ništa pomoglo kad bi nedostajala samo jedna riječca: LJUBAV.